

3

De fiscale jaarrekening van een bv/nv

Opgave 3.1

(kop van de vermogensvergelijking)

De winst van Oosterhout bv:

Fiscaal ondernemingsvermogen aan het einde van het boekjaar		€ 160.000
Fiscaal ondernemingsvermogen aan het begin van het boekjaar		<u>€ 240.000</u> -/-
Mutatie van het ondernemingsvermogen		-/- € 80.000
Bij: Onttrekking Vpb	€ 35.000	
Bij: Kapitaal terugbetalingen	<u>€ 150.000</u>	
		<u>€ 185.000</u> +
Winst		€ 105.000

Opgave 3.2

(staart van de vermogensvergelijking)

Het belastbare bedrag van Oosterhout bv:

Fiscale winst		€ 105.000
Bij: Niet-aftrekbare kosten (boetes)		<u>€ 1.200</u> +
		€ 106.200
Bij: Desinvesteringsbijtelling		€ 8.000 +
		€ 114.200
Deelnemingsvrijstelling (in deze opgave een bijtelling)		<u>€ 15.800</u> +
		€ 130.000
Mutaties fiscale reserves (in deze opgave een aftrekpost)		<u>€ 32.000</u> -/-
Belastbare winst		€ 98.000
Af: Te verrekenen verliezen		<u>€ 20.000</u> -/-
Belastbaar bedrag		€ 78.000

Opgave 3.3

(informeel kapitaal in de kostensfeer)

1. De vennootschappelijke journaalpost van de huurbetaling:

	450	Huurkosten	30.000	
Aan	100	Liquide middelen		30.000

2. De fiscale journaalpost van de huurbetaling:

	450	Huurkosten	50.000	
Aan	100	Liquide middelen		30.000
Aan	056	Informeel kapitaal		20.000

3. De aanvullende journaalpost:

	450	Huurkosten	20.000	
Aan	056	Informeel kapitaal		20.000

4. De fiscale gevolgen van de aanvullende journaalpost:
- hogere huurkosten bij Alkmaar Holding bv van € 20.000;
 - hogere inkomsten in box 1 bij de heer Alkmaar (ad € 20.000) uit het ter beschikking stellen van een vermogensbestanddeel.

Opgave 3.4

(informeel kapitaal in de vermogenssfeer, aandeelhouder is natuurlijk persoon)

1. De vennootschappelijke journaalpost van de aankoop:

	001	Pand	300.000	
Aan	100	Liquide middelen		300.000

2. De fiscale journaalpost van de aankoop:

	001	Pand	500.000	
Aan	100	Liquide middelen		300.000
Aan	056	Informeel kapitaal		200.000

3. De aanvullende journaalpost:

	012	Pand	200.000	
Aan	056	Informeel kapitaal		200.000

4. De fiscale gevolgen van de aanvullende journaalpost:
- een hoger afschrijvingspotentieel bij Alkmaar Holding bv van € 200.000;
 - een hogere boekwinst voor de heer Alkmaar in box 1 uit ter beschikking gesteld vermogen;
 - de verkrijgingsprijs van de aandelen Alkmaar Holding bv wordt voor Alkmaar met € 200.000 verhoogd.

Opgave 3.5

(informeel kapitaal in de vermogenssfeer, aandeelhouder is rechtspersoon)

1. De vennootschappelijke journaalposten:

Bij Holding Alkmaar bv

	035	Lening u/g	400.000	
Aan	100	Liquide middelen		400.000

Bij Alkmaar bv

	100	Liquide middelen	400.000	
Aan	036	Lening o/g		400.000

2. De fiscale journaalposten, uitgaande van informeel kapitaal:

Bij Holding Alkmaar bv

	040	Deelneming Alkmaar bv	400.000	
Aan	100	Liquide middelen		400.000

Bij Alkmaar bv

	100	Liquide middelen	400.000	
Aan	056	Informeel kapitaal		400.000

3. De aanvullende journaalposten:

Bij Holding Alkmaar bv

	040	Deelneming Alkmaar bv	400.000	
Aan	035	Lening u/g		400.000

Bij Alkmaar bv

	036	Lening o/g	400.000	
Aan	056	Informeel kapitaal		400.000

4. Het fiscale belang van de aanvullende journaalpost zit in het feit dat op een lening wél ten laste van de belastbare winst kan worden afgeboekt, terwijl een afboeking op een deelneming onder de deelnemingsvrijstelling valt. Het informele kapitaal verhoogt het opgeofferde bedrag van de deelneming. Dit is weer van belang voor de berekening van een eventueel liquidatieverlies van de deelneming. Als vennootschappelijk rente zou worden betaald, zouden de rentekosten in fiscale zin niet als kosten worden gezien, maar als een dividenduitkering. Bij de holding is de ontvangst niet belast, want deze valt onder de deelnemingsvrijstelling.

Opgave 3.6

(niet-afrekbare bedragen door winstuitdelingen)

1. De journaalpost van het besluit tot winstuitkering:

	090	Algemene reserve	1.000.000	
Aan	095	Aandelen in portefeuille		500.000
Aan	190	Te betalen dividend		350.000*
Aan	195	Te betalen dividendbelasting		150.000

* De te betalen dividendbelasting van 15% van € 1.000.000 = € 150.000 gaat ten laste van het cashdividend (50% van € 1.000.000 = € 500.000).

2. De fiscale winst is:

Fiscaal ondernemingsvermogen aan het einde van het boekjaar	€ 3.000.000
Fiscaal ondernemingsvermogen aan het begin van het boekjaar	<u>€ 2.400.000</u> -/-
Mutatie van het ondernemingsvermogen	€ 600.000
Af: Kapitaalstortingen	<u>€ 500.000</u> -/-
	€ 100.000
Bij: Onttrekkingen (dividend, inclusief dividendbelasting)	<u>€ 1.000.000</u> * +
Fiscale winst	€ 1.100.000

* Het bruto cashdividend van € 1.000.000 is afgeboekt van het eigen vermogen (namelijk ten laste van de algemene reserve). Omdat dit bedrag geen betrekking heeft op kosten, moet dit weer worden bijgeteld. Hiervan is € 500.000 weer toegevoegd als kapitaal, wat daarom weer een aftrekpost is om te voorkomen dat dit bedrag als opbrengst wordt aangemerkt.

Opgave 3.7

(niet-afrekbare bedragen door verkapte winstuitdelingen in de kostensfeer)

1. De vennootschappelijke journaalpost van de renteopbrengst:

	100	Liquide middelen	20.000	
Aan	940	Rente-opbrengst lening		20.000

2. De fiscale journaalpost van de renteopbrengst:

	100	Liquide middelen	20.000	
	186	Dividenduitkering	10.000	
Aan	940	Rente-opbrengst lening		30.000*

* 6% van € 500.000 = € 30.000

3. Het verschil tussen de werkelijke rente en de normale rente, is verkapt dividend. Als uitsluitend de vennootschappelijke journaalpost is gemaakt, is de aanvullende fiscale journaalpost:

	186	Dividenduitkering	10.000	
Aan	940	Renteopbrengst lening		10.000

4. De fiscale gevolgen van de aanvullende journaalpost:

- een hogere winst (renteopbrengst) voor Alkmaar Holding bv van € 10.000;
- hogere inkomsten uit aanmerkelijk belang ad € 10.000 (box 2-dividenduitkering) voor de heer Alkmaar.

Opgave 3.8

(verkapte winstuitdeling aan aandeelhouder/natuurlijk persoon)

1. De vennootschappelijke journaalpost van de verkoop van de garage (bij Alkmaar Holding bv):

	100	Liquide middelen	10.000	
Aan	010	Garage		10.000

Aandeelhouder Alkmaar maakt in privé geen journaalpost(en).

2. De fiscale journaalpost van de verkoop van de garage:

	100	Liquide middelen	10.000	
	186	Dividenduitkering	5.000	
Aan	010	Garage		10.000
Aan	959	Boekwinst garage		5.000

3. De aanvullende journaalpost:

	186	Dividenduitkering	5.000	
Aan	959	Boekwinst garage		5.000

4. De fiscale gevolgen van de aanvullende journaalpost:

- een hogere belaste winst bij Alkmaar Holding bv van € 5.000;
- een hoger dividend (box 2) bij aandeelhouder Alkmaar van € 5.000.

Opgave 3.9

(verkapte winstuitkering aan aandeelhouder/rechtspersoon)

1. De vennootschappelijke journaalposten van de verkoop van de vrachtwagen:

Bij Van Enschede Holding bv

	033	Vrachtwagen	10.000	
Aan	030	Rekening-courant Van Enschede bv		10.000

Bij Van Enschede bv

	031	Rekening-courant Van Enschede Holding bv	10.000	
Aan	033	Vrachtwagen		10.000

Zonder correctie op deze journaalposten verschuift de stille reserve in de vrachtwagen van dochter Van Enschede bv naar moeder Van Enschede Holding bv.

2. De fiscale journaalposten van de verkoop van de vrachtwagen, uitgaande van reële prijzen:

Bij Van Enschede Holding bv

	033	Vrachtwagen	35.000	
Aan	030	Rekening-courant Van Enschede bv		10.000
Aan	956	Opbrengst dividend		25.000

Bij Van Enschede bv

	031	Rekening-courant Van Enschede Holding bv	10.000	
	186	Dividenduitkering	25.000	
Aan	033	Vrachtwagen		10.000
Aan	959	Boekwinst vrachtwagen		25.000

3. De aanvullende journaalposten:

Bij Van Enschede Holding bv

	033	Vrachtwagen	25.000	
Aan	956	Opbrengst dividend		25.000

Bij Van Enschede bv

	186	Dividenduitkering	25.000	
Aan	959	Boekwinst vrachtwagen		25.000

4. De fiscale gevolgen van de aanvullende journaalposten:

- een hogere belaste winst bij dochter Van Enschede bv van € 25.000;
- een hoger afschrijvingspotentieel bij moeder Van Enschede Holding bv van € 25.000;
- een dividendopbrengst van € 25.000 bij moeder Van Enschede Holding bv; dit bedrag valt onder de deelnemingsvrijstelling.

Opgave 3.10

(niet-aftrekbare bedragen door vennootschapsbelasting, kasstelsel)

1. De Fiscale journaalpost van de totale betaalde Vpb:

	095	Algemene reserve	26.000	
Aan	100	Liquide middelen		26.000

Het kasstelsel is commercieel niet toegestaan.

Commercieel wordt het reserveringsstelsel toegepast en wordt de reservering voor de te betalen Vpb ten laste van het resultaat geboekt en ten gunte van de te betalen Vpb.

De betaling van de Vpb komt dan ten laste van de te betalen Vpb.

2. Het fiscale (begin)vermogen per 1 januari is: € 300.000 -/- € 60.000 (fiscale winst) + € 26.000 (betaalde Vpb) = € 266.000

3. De fiscale vermogensvergelijking ziet er als volgt uit:

Fiscaal ondernemingsvermogen aan het einde van het boekjaar	€ 300.000
Fiscaal ondernemingsvermogen aan het begin van het boekjaar	<u>€ 266.000</u> -/-
Vermogensmutatie	€ 34.000
Bij: Onttrekking Vpb	<u>€ 26.000</u> +
Belastbare winst	€ 60.000

4. Bij de verwerking van de Vpb via het kasstelsel komt op de balans nooit een post 'Te vorderen Vpb' of 'Te betalen Vpb' voor.

Opgave 3.11

(niet-aftrekbare bedragen door vennootschapsbelasting, reserveringsstelsel)

1. De journaalposten van de betaalde Vpb:

	195	Te betalen Vpb	10.000	
Aan	100	Liquide middelen		10.000

	195	Te betalen Vpb	16.000	
Aan	100	Liquide middelen		16.000

2. De journaalpost van de belastinglast:

	990	Belastinglast	12.000	
Aan	195	Te betalen Vpb		12.000

3. De grootboekrekening 195 'Te betalen Vpb' over het boekjaar:

Grootboekrekening	Debet	Credit	Saldo	Debet/credit	Soort
Te betalen Vpb	€ 16.000	€ 16.000	€ 2.000	Credit	Balans
	1/7	1/1	31/12		
	€ 10.000	€ 12.000			
	1/5	31/12			

4. De vermogensvergelijking over het boekjaar:

Fiscaal ondernemingsvermogen aan het einde van het boekjaar	€ 298.000
Fiscaal ondernemingsvermogen aan het begin van het boekjaar	<u>€ 250.000</u> -/-
Vermogensmutatie	€ 48.000
Bij: Onttrekking Vpb	<u>€ 12.000</u> +
Belastbare winst	€ 60.000

Opgave 3.12

(niet-aftrekbare bedragen door vennootschapsbelasting en dividend, kasstelsel en reserveringsstelsel)

1. Het fiscale vermogen per 31 december 2025, bij toepassing van het kasstelsel:

Aandelenkapitaal	€ 150.000
Winstreserve	€ 250.000
Te betalen dividend (= eigen vermogen)	€ 30.000
Te betalen Vpb (= eigen vermogen)	<u>€ 50.000</u>
Fiscaal vermogen	€ 480.000

Het te betalen dividend en de te betalen Vpb zijn bij het kasstelsel niet als schuld op de balans opgenomen. Dit verhoogt het eigen vermogen.

2. Het fiscale vermogen per 1 januari 2025, bij toepassing van het kasstelsel = fiscaal eindvermogen -/- fiscale winst + betaalde Vpb + betaalde dividend = € 480.000 -/- € 250.000 + € 43.000 + € 40.000 = € 313.000.

3. De fiscale vermogensvergelijking over 2025:

Fiscaal ondernemingsvermogen aan het einde van het boekjaar	€ 480.000
Fiscaal ondernemingsvermogen aan het begin van het boekjaar	<u>€ 313.000</u> -/-
Vermogensmutatie	€ 167.000
Bij: Onttrekking dividenduitkering (betaald dividend over 2024)	€ 43.000* +
Bij: Onttrekking Vpb (betaalde Vpb per 1/1)	<u>€ 40.000</u> +
Belastbare winst	€ 250.000

* Het betaalde dividend is € 45.000 -/- € 2.000 (verjaard) = € 43.000

Opgave 3.13

(niet-aftrekbare kosten)

1. De journaalpost van de commissarisbeloning:

	490	Beloning commissaris	15.000	
Aan	100	Liquide middelen		15.000

2. De fiscale journaalpost van de vaarkosten:

	495	Vaarkosten	20.000	
Aan	095	Afschrijving pleziervaartuig		8.000
Aan	100	Liquide middelen		12.000

3. De belastbare winst over het boekjaar:

Winst volgens deel 1 van de vermogensvergelijking		€ 250.000
Bij: Niet-afrekbaar deel van de commissarissenbeloning	€ 7.500	
Bij: Niet-afrekbare kosten pleziervaartuig en giften (€ 20.000 + € 14.000)	<u>€ 34.000</u> +	
		<u>€ 41.500</u> +
		€ 291.500
Af: Afrekbare giften		<u>€ 16.500</u> -/-
Belastbare winst		€ 275.000

Opmerking: De giftenaftrek is door de multiplier verhoogd met het maximum van € 2.500 en is hierdoor € 16.500. De bovengrens van de maximale aftrek van 50% van de fiscale winst wordt niet gehaald.

Opmerking: In de winst zitten de niet-afrekbare kosten. Dit zijn dus fiscaal ook kosten, maar de afrekbaarheid wordt door de fiscus niet (volledig) geaccepteerd. Deze worden daarom in deel 2 van de vermogensvergelijking gecorrigeerd om tot het juiste bedrag van de belastbare winst te komen.

Opgave 3.14

(informeel kapitaal; verkapt dividend)

1. De vennootschappelijke journaalpost van de renteontvangst (bij Van Lent Holding bv):

	100	Liquide middelen	20.000	
Aan	935	Renteopbrengst		20.000

2. De fiscale journaalpost van de renteontvangst (bij Van Lent Holding bv):

	100	Liquide middelen	20.000	
Aan	956	Opbrengst dividend		20.000

Opmerking: De fiscus beschouwt deze lening als informeel kapitaal. Dit betekent dat de renteontvangst wordt gezien als een dividenduitkering.

3. De aanvullende journaalpost bij Van Lent Holding bv:

	935	Renteopbrengst	20.000	
Aan	956	Opbrengst dividend		20.000

4. De vennootschappelijke journaalpost van de rentebetaling (bij Van Lent bv):

	435	Rentekosten	20.000	
Aan	100	Liquide middelen		100.000

5. De fiscale journaalpost van de rentebetaling (bij Van Lent bv):

	186	Dividenduitkering	20.000	
Aan	100	Liquide middelen		20.000

6. De aanvullende journaalpost bij Van Lent bv:

	186	Dividenduitkering	20.000	
Aan	435	Rentekosten		20.000

7. De fiscale gevolgen van de aanvullende journaalposten:

- geen rentekosten bij dochter Van Lent bv, dus een hogere fiscale winst;
- geen renteopbrengst bij moeder Van Lent Holding bv, dus een lagere winst bij de holding;
- wel een dividendopbrengst bij moeder Van Lent Holding bv; deze opbrengst valt onder de deelnemingsvrijstelling.

8. De belastbare winst van Van Lent bv over nhet boekjaar:

Fiscaal ondernemingsvermogen aan het einde van het boekjaar		€ 260.000
Fiscaal ondernemingsvermogen aan het begin van het boekjaar		<u>€ 120.000</u> -/-
Mutatie van het ondernemingsvermogen		€ 140.000
Bij: Onttrekkingen		
• vennootschapsbelasting	€ 40.000	
• dividend	<u>€ 20.000</u> +	
		<u>€ 60.000</u> +
Winst		€ 200.000
Af: Toevoeging HIR		<u>€ 30.000</u> -/-
Belastbare winst		€ 170.000

9. De belastbare winst van Van Lent Holding bv over het boekjaar:

Fiscaal ondernemingsvermogen aan het einde van het boekjaar	€ 1.870.000
Fiscaal ondernemingsvermogen aan het begin van het boekjaar	<u>€ 1.500.000</u> -/-
Mutatie van het ondernemingsvermogen	€ 370.000
Bij: Onttrekking (Vpb)	<u>€ 125.000</u> +
Winst	€ 495.000
Af: Deelnemingsvrijstelling	€ 20.000 -/-
Bij: Vrijval KER	<u>€ 150.000</u> +
Belastbare winst	€ 625.000

Opgave 3.15

(deelnemingsvrijstelling; liquidatieverlies)

1.

Commerciële winst-en-verliesrekening (vóór belastingen) Remersdaal bv over 2025

Debet		Credit	
Kosten	€ 550.000	Opbrengsten	€ 800.000
Winstsaldo voor belastingen	<u>€ 304.000</u>	Opbrengsten deelnemingen	<u>€ 54.000*</u>
Totaal	€ 854.000	Totaal	€ 854.000

* € 140.000 -/- € 86.000 = € 54.000

2.

Fiscale winst-en-verliesrekening Remersdaal bv over het boekjaar

Debet		Credit	
Kosten	€ 550.000	Opbrengsten	€ 800.000
Winstsaldo voor belastingen	<u>€ 274.000</u>	Opbrengsten deelnemingen	<u>€ 24.000*</u>
Totaal	€ 824.000	Totaal	€ 824.000

* € 140.000 -/- € 86.000 -/- € 30.000 (liquidatieverlies) = € 24.000

3. De belastbare winst van Remersdaal bv over het boekjaar:

Fiscaal ondernemingsvermogen aan het einde van het boekjaar	€ 1.649.000
Fiscaal ondernemingsvermogen aan het begin van het boekjaar	<u>€ 1.500.000</u> -/-
Mutatie van het ondernemingsvermogen	€ 149.000
Bij: Onttrekking (Vpb)	<u>€ 125.000</u> +
Winst	€ 274.000
Af: Deelnemingsvrijstelling	<u>€ 54.000</u> * -/-
Belastbare winst	€ 220.000

* Onder de deelnemingsvrijstelling valt € 140.000 -/- € 86.000 = € 54.000

Opgave 3.16

(verliesverrekening)

Het verlies van 2024 wordt voor € 100.000 verrekend met de belastbare winst van 2023 (carry-back). Het belastbare bedrag van 2023 wordt hierdoor nihil. Het resterende verlies ad € 400.000 wordt verrekend met de winst van de komende jaren, te beginnen met 2025 (carry-forward). Het belastbare bedrag van 2025 wordt na verrekening eveneens nihil. Ultimo 2025 resteert een compensabel verlies van € 350.000.

Opgave 3.17

(te verrekenen verliezen op de balans)

1. De journaalpost van de verwerking van de belastingen in de jaarrekening over 2024:

	170	Te vorderen Vpb	20.000	
	096	Latente belastingvordering	80.000*	
Aan	990	Belastingen		100.000

* 20% van (€ 500.000 -/- € 100.000) = € 80.000

2. De journaalpost van de verwerking van de belastingen in de jaarrekening over 2025:

	990	Belastingen	10.000	
Aan	096	Latente belastingvordering		10.000

3. De grootboekrekening 096 'Latente belastingvordering' over 2025:

Grootboekrekening	Debet	Credit	Saldo	Debet/credit	Soort
Latente belastingvordering	€ 80.000 1/1	€ 10.000 31/12	€ 70.000 31/12	Debet	Balans

Opgave 3.18

(te verrekenen verliezen op de balans)

1. De journaalpost van de verwerking van de belastingen in de jaarrekening over 2024:

	170	Te vorderen Vpb	20.000*	
Aan	990	Belastingen		20.000

* 20% van € 100.000 = € 20.000

Het resterende verlies is ultimo 2024 € 500.000 -/- € 100.000 = € 400.000.

2. Het verrekenen van de winst met het compensabele verlies leidt in 2025 tot een belastbaar bedrag van nihil. Het resterende verlies is ultimo 2025 € 400.000 -/- € 50.000 = € 350.000.

Van het activeren van een gedeelte van het compensabele verlies voor verrekening met de belastbare winst van € 50.000, kan Van Aken bv de volgende journaalpost maken:

	096	Latente belastingvordering	10.000	
Aan	990	Belastingen		10.000

Van de belasting over de winst moet Van Aken bv de volgende journaalpost maken:

	990	Belastingen	10.000	
Aan	096	Latente belastingvordering		10.000

Beide journaalposten vallen tegen elkaar weg, waardoor Van Aken bv ervoor kan kiezen om in 2025 geen journaalpost te maken van de verwerking van de belastingen in de jaarrekening. De winst voor belastingen is in dit geval gelijk aan de winst na belastingen.

Opgave 3.19

(te verrekenen verliezen op de balans)

1. De journaalpost van de verwerking van de belastingen in de jaarrekening over 2024:

	170	Te vorderen Vpb	20.000	
Aan	990	Belastingen		20.000

* 20% van € 100.000 = € 20.000

Het resterende verlies is ultimo 2024 € 500.000 -/- € 100.000 = € 400.000.

2. Van het activeren ultimo 2024 gezien de volle orderportefeuille van het resterende compensabele verlies van € 400.000 kan Van Aken bv de volgende journaalpost maken:

	096	Latente belastingvordering	80.000	
Aan	990	Belastingen		80.000

Van de belasting over de winst van 2025 kan Van Aken bv de volgende journaalpost maken:

	990	Belastingen	10.000	
Aan	096	Latente belastingvordering		10.000

3. De grootboekrekening 096 'Latente belastingvordering' over 2025:

Grootboekrekening	Debet	Credit	Saldo	Debet/credit	Soort
Latente belastingvordering	€ 80.000 31/12	€ 10.000 31/12	€ 70.000 31/12	Debet	Balans